

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8CoCsp/6/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819201910
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3819201910.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Legerskej a členiek senátu Mgr. Ivany Šlesarovej a JUDr. Ivety Sopkovej, v spore žalobcu: H. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. I. X/X, F., občan SR, proti žalovanému: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpenému: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, IČO: 47 232 471, o vydanie bezdôvodného obohatenia a primeraného finančného zadosťučinenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 18Csp/37/2019-179 zo dňa 4. októbra 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu v celom rozsahu zamietol a výrokom II. žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 02.05.2019 domáhal voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia v sume 1.499,38 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 27.06.2015 a vydania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 500,- Eur. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 18.03.2013 uzavrel so žalovaným Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX na sumu 1.900,- Eur, pričom do dnešného dňa žalobcovi zaplatil sumu 3.399,38 Eur. Zmluva neobsahovala náležitosti vyžadované zákonom, preto vzniklo žalovanému bezdôvodné obohatenie vo výške 1.499,38 Eur. Žalobca tvrdil, že pre uzavretie zmluvy písomnou formou bolo potrebné, aby došlo k písomnému prijatiu návrhu. V predmetnej veci k prijatiu návrhu nedošlo, pretože žalovaný ako veriteľ neprijal návrh žalobcu ako dlžníka bez výhrad a zmien. Žalobca tvrdil, že v čase podpisu žiadosti o poskytnutie úveru nemal vedomosť o všetkých podstatných náležitostiach úverovej zmluvy a všetky podstatné údaje zmluvy boli vpísané do zmluvy až po tom, čo vypísal a podpísal žiadosť o poskytnutie úveru. Zmluva o úvere preto nemohla byť uzavretá platne. Je neplatná, resp. k jej uzatvoreniu nikdy nedošlo. Žalobca ďalej uviedol, že v zmluve je RPMN uvedená nesprávne, čím sa podľa § 11 zák.č. 129/2010 Z.z. považuje úver za bezúročný a bez poplatkov. Taktiež zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky ohľadom poistenia schopnosti splácať úver, bodu 3.2. zmluvy, bodu 3.3. zmluvy, bodu 3.4., 3.5. zmluvy s poukazom na § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, kedy neprijateľné zmluvné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Ďalej sa žalobca domáhal primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zák.č. 250/2007 Z.z.

o ochrane spotrebiteľa, pretože mal za to, že žalovaný nepostupoval s odbornou starostlivosťou a predstrel žalobcovi formulárovú zmluvu, ktorú vopred sám pripravil. Žalobca zdôraznil, že nárok nie je premlčaný, nakoľko si žalovaný uplatnil svoju pohľadávku žalobou podanou dňa 31.10.2014 na rozhodcovskom súde, preto nie je možné uvažovať

o premlčaní predmetného bezdôvodného obohatenia. Okresný súd Prievidza vydal dňa 07.05.2019 platobný rozkaz, proti ktorému podal žalovaný v zákonnej lehote odôvodnený odpor. Žalovaný uviedol, že nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia je premlčaný. Úver zo spotrebiteľskej zmluvy bol splatený v celom rozsahu dňa 06.07.2015, čo v konaní nie je sporné. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 03.06.2019 platobný rozkaz

č. k. 18Csp/37/2019 - 17 zrušil podľa § 267 ods. 3 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“). Následne súd prvej inštancie pojednával v neprítomnosti žalovaného za účasti jeho právneho zástupcu. Vykonával dokazovanie prednesom žaloby žalobcom, prednesom právneho zástupcu žalovaného, oboznámením s listinnými dôkazmi: žalobou, zmluvou o úvere „dostupná pôžička“, výpisom z úverového účtu, listinou tlač histórie zrážky, žiadosťou o realizáciu Dohody o zrážkach zo mzdy, výpočtom RPMN (sme.sk), platobným rozkazom, odporom proti platobnému rozkazu, všeobecnými obchodnými podmienkami, obchodnými podmienkami pre úver dostupná pôžička, sadzovníkom poplatkov, uznesením, vyjadrením žalobcu k odporu, vyjadrením žalovaného, vyjadrením žalobcu, späťvzatím

v rozhodcovskom konaní, prehľadom úhrad na úvere ako aj ostatným obsahom súdneho spisu. Zistil, že dňa 18.03.2013 žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu o úvere č XXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 1.900,- Eur, ktorý bol v celom rozsahu splatený, pričom z listiny na č.l. 166 vyplýva, že v mesiaci jún 2015 žalobca istinu úveru zaplatil a v zmysle predmetnej listiny v danom stĺpci (kde je uvedená poznámka, že ak je uvedený údaj ako mínus, žalobca zaplatil viac a má nárok na vrátenie bezdôvodného obohatenia), pri mesiaci jún 2015 je uvedený údaj - 1476 84 Eur. Nebolo sporným, že žalobca splatil žalovanému celý spotrebiteľský úver. Právne súd prvej inštancie poukázal na § 451 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, 2 Obč. zákonníka a § 3 ods. 5 z.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Súd prvej inštancie skonštatoval, že bolo jeho povinnosťou zaoberať sa v spore vznesenou námietkou premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Pre posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je podľa názoru prvoinštančného súdu významná vedomosť oprávneného a nielen možnosť vedomosti

o vzniku bezdôvodného obohatenia. Zdôraznil, že pre posúdenie okamžiku vzniku vedomosti žalobcu o tom, že žalovanému uhradza platby nad rámec poskytnutej istiny je významné, kedy žalobca preukázateľne získal informácie, na základe ktorých si mohol urobiť dostatočný úsudok o tom, že jeho platby presiahli v úhrne výšku istiny úveru. Tým, že splátky uhradza sám dlžník v jemu známej výške, je možné úsudok o okamžiku zaplatenia sumy zodpovedajúcej istine urobiť na základe jednoduchého matematického výpočtu. Dlžník sa tak dozvedel o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamihom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istinu preplatí (viď rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/372/2015 zo dňa 27.04.2016, sp. zn. 17Co/341/2017 zo dňa 20.06.2018, sp. zn. 17Co/82/2018 zo dňa 07.02.2019). Na námietku žalobcu, že je potrebné námietku premlčania posúdiť podľa § 112 OZ, kedy ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie, súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade ide o nárok, vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, keď z dlhodobou ustálenou rozhodovacej praxe všeobecných súdov SR je zrejmé, že rozhodcovská doložka uvedená v čl. 10 II časti všeobecných obchodných podmienok žalovaného k predmetnej zmluve o úvere je v zmysle

§ 53 ods. 5 OZ neplatná, (čo napokon tvrdí aj samotný žalobca) a nemohla založiť právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovská a mediačná, so sídlom Dunajská 15, 811 08 Bratislava v danej veci konať a rozhodnúť. Rozhodcovský súd nebol príslušným orgánom na prejednanie a rozhodnutie v danej veci, preto ani podanie návrhu na začatie konania na orgán, ktorý vo veci nemal právomoc konať, nemohlo spôsobiť spočívanie premlčacej doby nároku žalobcu. Žalobca podal žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia na súd prvej inštancie dňa 02.05.2019. Z vykonaného dokazovania najmä z listiny na č.l. 166 súdneho spisu vyplynulo, že žalobca preplatil istinu v mesiaci jún 2015. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa môže premlčať v subjektívnej lehote 2 rokov, ktorá lehota v danom prípade uplynula v júni 2017 a najneskôr v objektívnej lehote 3 rokov, ktorá lehota uplynula v júni 2018. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu, že v danej veci plynula 10-ročná objektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku. Podľa jeho názoru

(oproti názoru žalobcu) v postupe žalovaného pri uzatváraní zmlúv o úvere nemožno vidieť úmysel získať na úkor klientov bezdôvodné obohatenie. Súd prvej inštancie zdôraznil, že postup žalovaného pri

uzatváraní zmlúv o úvere nemožno považovať za úmyselné konanie za účelom získania bezdôvodného obohatenia, preto v danej veci je potrebné aplikovať na premlčanie 3-ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.499,38 Eur s prísl. preto súd prvej inštancie zamietol z dôvodu premlčania uplatneného nároku. Vzhľadom na zamietnutie žaloby z dôvodu premlčania, sa už súd prvej inštancie nezaoberal ďalšími skutkovými okolnosťami. Žalobca sa v spore zároveň domáhal voči žalovanému aj vydania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 500,- Eur

(§ 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa), ktoré má povahu nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie skonštatoval, že pre priznanie nemajetkovej ujmy nepostačuje zistenie porušenia práva (a jeho úspešné uplatnenie na súde), ale je nevyhnutné, aby bola daná aj existencia nemajetkovej ujmy, ktorá v príčinnej súvislosti s porušením práva vznikla. Nestačí, aby bola jej existencia tvrdená, ale aby bola takáto ujma preukázaná ako skutočná. V spore žalobca nepredložil ani neoznačil žiadne konkrétne dôkazy, ktoré by preukazovali fakt, že utrpel porušením povinností žalovaným ujmu. Preto aj v tejto časti súd prvej inštancie žalobu v časti o zaplatenie 500 Eur zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP. Úspešnému žalovanému v spore v celom rozsahu preto priznal plnú náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne zistil skutkový stav a nesprávne aplikoval právny predpis. Poukajúc na § 19 ods. 2 z.č. 244/2002 o rozhodcovskom konaní, podľa ktorého po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde alebo pred iným rozhodcovským súdom, uviedol, že nakoľko vo veci konal Stály rozhodcovský súd, súd prvej inštancie musel mať za preukázané ukončenie konania na rozhodcovskom súde. V opačnom prípade by nemohol začať konanie v predmetnej veci a jednalo by sa o protizákonné konanie. S poukazom na § 122 Obč. zák. ďalej žalobca uviedol, že pokiaľ si veriteľ uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. Rozhodnutie Stáleho rozhodcovského súdu bolo doručené žalobcovi dňa 01.02.2019, preto nedošlo k uplynutiu dvojročnej lehoty subjektívnej ani trojročnej objektívnej. Z tohto dôvodu námietku žalovaného o premlčaní nemožno brať do úvahy. Ďalej žalobca uviedol, že žalobca poskytuje úvery z vlastných zdrojov v rámci povoleného predmetu činnosti, preto musel mať vedomosť, aké náležitosti má zmluva o úvere obsahovať, avšak napriek tomu ich v zmluve uvádzal nesprávne. Jeho konanie tak možno považovať za úmyselné konanie s cieľom obohatiť sa. Žalovaný zmluvy uzatváral niekoľko rokov neplatne, čím jeho konanie možno označiť za úmyselné. Bolo ním spôsobené bezdôvodné obohatenie, pri ktorom platí 10-ročná premlčacia lehota. Ďalej žalobca namietal, že predmetná zmluva je neplatná z dôvodu, že nemá písomnú formu a neobsahuje náležitosti v zmysle z.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských zmluvách. Tiež obsahuje množstvo neprijateľných podmienok. Žalovaný si uplatnil svoj nárok u spoločnosti G. na Stálom rozhodcovskom súde cez Advokátsku kanceláriu U. a u zamestnávateľa žalobcu tak došlo zo strany žalovaného k porušeniu § 374 Trestného zákona neoprávneného nakladania s osobnými údajmi. Ani táto skutočnosť žalovaného neodradila od vymáhania pohľadávky, čo možno označiť za cieľ bezdôvodne sa obohatiť, preto aj z tohto dôvodu je potrebné aplikovať 10-ročnú premlčaciu dobu. V čase, keď žalovaný začal vymáhať pohľadávku, žalobca uhradil 359,58 Eur, preto by žalovanému patrilo iba rozdiel medzi poskytnutým úverom a zaplatenými splátkami (1.900 - 359,58, t.j. 1.540,42 Eur). Aj napriek tomu si žalovaný uplatnil pohľadávku prostredníctvom spoločnosti G. O. vo výške 2.471,71 Eur, cez spoločnosť W. G. vo výške 2.967,26 Eur a na Stálom rozhodcovskom súde vo výške 1.850,83 Eur. K nepriznaniu súdom primeraného finančného zadosťučinenia žalobca doplnil, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa (§ 3 ods. 5 z.č. 250/2007 Z.z.) zmiernilo podmienky jeho poskytnutia. V súčasnosti sa poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa stanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Primerané finančné zadosťučinenie má plniť funkciu satisfakčnú ako aj sankčnú, s účelom odradiť dodávateľa od nekalého konania. Uplatnenú výšku peňažného zadosťučinenia treba považovať za primeranú. Žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a zaviazal žalovaného k vydaniu bezdôvodného obohatenia vo výške 1.499,38Eur spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne až do zaplatenia a k zaplateniu primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 500 Eur.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že súd prvej inštancie vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, správne aplikoval právne predpisy, rozhodnutie riadne odôvodnil, a preto ho považuje za vecne správne v oboch výrokoch. Otázkou premlčania (subjektívnou dvojročnou a

objektívnou trojročnou) sa súd prvej inštancie dostatočne zaoberal v bode 8. odôvodnenia rozsudku, pričom na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/372/2015 zo dňa 27.04.2016. Rovnako sa vysporiadal aj s otázkou aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacej lehoty. Žalovaný poukázal tiež na skutočnosť, že súd prvej inštancie (bod 8. odôvodnenia rozhodnutia) sa zaoberal aj otázkou právomoci Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovskej mediačnej, keď dospel k záveru, že tento nemá právomoc konať vo veci a rozhodnúť, preto nemohlo dôjsť k spočívaniu premlčacej doby. V závere vyjadrenia uviedol, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno v časti žaloby, ktorou žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie ako nemajetkovú ujmu. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedol, že s ním nesúhlasí. V čase, keď si žalovaný uplatnil svoj nárok na rozhodcovskom súde dňa 31.10.2014, nemohol mať vedomosť o tom, či rozhodcovský súd je, alebo nie je v danej veci oprávnený konať. Túto vedomosť nadobudol až po vydaní rozhodnutia Okresným súdom Prievidza. Z tohto dôvodu musí platiť ustanovenie § 112 Obč. zák. a nemohlo dôjsť k plynutiu premlčacej lehoty. I keď rozhodcovský súd konanie zastavil, toto konanie prebehlo a bolo riadne ukončené, preto je nutné použiť § 112 Obč. zák. o neplynutí premlčacej lehoty počas konania na rozhodcovskom súde. Opätovne žalobca navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil.

5. Žalovaný v ďalšom písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že na doposiaľ predloženom vyjadrení zotrváva. Na podporu svojich záverov uviedol, že pohľadávka žalobcu uplatnená v tomto konaní titulom vydania bezdôvodného obohatenia v sume 1.499,38 Eur s prísl. a pohľadávka žalovaného uplatnená v rozhodcovskom konaní v sume 1.850,83 Eur predstavujú dva samostatné nároky, z ktorých každý má svoj osud. Pokiaľ žiadal žalobca priznať žalovanú sumu 500 Eur ako primerané finančné zadosťučinenie, žalovaný neozrejmlil, aká ujma by mu mala byť kompenzovaná (poukázal na rozsudok Okresného súdu Martin, sp.zn. 10Csp/59/2017 zo dňa 20.10.2017, Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 19Co/10/2019 zo dňa 19.10.2019). Opakovane navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdiť a priznať trovy odvolacieho konania.

6. Žalobca v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného doplnil, že neplatnosť rozhodcovskej zmluvy bola spôsobená až vydaním rozhodnutia Okresného súdu Prievidza dňa 04.10.2019. V čase podania žaloby na Stálom rozhodcovskom súde nemohol mať žalovaný vedomosť o jej neplatnosti. Na danú vec preto platí ust. § 112 Obč. zák. Rozhodnutie Stáleho rozhodcovského súdu ukončilo konanie z dôvodu späťvzatia žaloby. Žaloba bola riadne podaná, konanie začalo, aj prebiehalo. Žalobca zdôraznil, že súd nemôže konštatovať, kedy sa žalobca dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia, ako to bolo prezentované v odôvodnení rozhodnutia, čo nebolo podložené jediným relevantným dôkazom. Namietal, že súd prvej inštancie neskúmal zmluvu podľa platných zákonov o spotrebiteľských zmluvách v čase jej uzatvorenia. V opačnom prípade by bola musela byť vyhlásená za neplatnú, resp. bezúročnú a bez poplatkov. Keďže žalovaný niekoľko rokov uzatváral neplatné zmluvy, jeho konanie sa dá definovať ako úmyselné, s cieľom obohatiť sa. Žalobca navrhol zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie a žiadal žalovaného zaviazat' k vydaniu bezdôvodného obohatenia a finančného zadosťučinenia s tým, že žalovanému nebude priznaná náhrada trov konania.

7. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP v celom rozsahu potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

8. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

9. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

10. Odvolací súd zdôrazňuje, že na predmetný právny vzťah treba aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. Zmluva uzavretá medzi sporovými stranami, resp. medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka a právny vzťah založený spotrebiteľskou zmluvou je vzťahom občianskoprávnym.

11. V danej veci mal z obsahu spisu odvolací súd preukázané, že žalobca sa podanou žalobou, doručenou súdu prvej inštancie dňa 02.05.2019, domáhal proti žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia v sume 1.499,38 Eur s úrokom z omeškania 5,05 % ročne od 27.06.2015 ako aj zaplataenia primeraného finančného zadosťučinenia v sume 500 Eur. Okresný súd Prievidza vo veci vydal platobný rozkaz č. k. 18Csp/37/2019-17 zo dňa 07.05.2019, ktorým žalovaného zaviazal k zaplataeniu žalovaných súm v zmysle žalobného návrhu. Žalovaný v zákonom stanovenej lehote podal proti platobnému rozkazu odpor, v ktorom vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že v konaní došlo k márnemu uplynutiu subjektívnej aj objektívnej premlčacej lehoty, preto žalobný návrh rozsudkom č. k. 18Csp/37/2019-179 zo dňa 04.10.2019 zamietol spolu aj s návrhom na zaplataenie finančného zadosťučinenia. Proti tomuto rozsudku podal v celom rozsahu odvolanie žalobca.

12. Podstata odvolacích námietok spočívala v nesúhlase odvolateľa s názorom súdu prvej inštancie, že pre uplataenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia uplynula subjektívna aj objektívna premlčacia lehota, ďalej že v priebehu rozhodcovského konania nastalo spočívanie premlčacej lehoty podľa § 112 Obč. zákonníka a že žalobca splnil predpoklady na to, aby mu bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie ako náhrada nemajetkovej ujmy.

13. Podľa žalobcu bolo v danom prípade potrebné aplikovať 10-ročnú premlčaciu lehotu podľa § 107 ods. 2 Obč. zák., pretože na strane žalovaného došlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu. Uviedol, že žalovaný mal úmysel od samotného začiatku zmluvného vzťahu obohatiť sa, keďže uzatvárané zmluvy so spotrebiteľmi celé roky neboli v súlade s platnou legislatívou.

14. V prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia zákon stanovuje subjektívnu a objektívnu premlčaciu dobu. Plynutie týchto lehôt je stanovené odlišne. Plynutie a skončenie nie sú na sebe závislé. Pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k vznieseniu námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Pre počiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Vyžaduje sa skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Pritom nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o získaní tohto obohatenia na jeho úkor dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti, prípadne aj skôr. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Cdo/67/2011 sa o vzniku bezdôvodného obohatenia dozvie, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto okolnostiach mohol dozvedieť aj skôr.

15. Odvolací súd sa vo vzťahu k začiatku plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby v predmetnej veci stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie. Subjektívna premlčacia doba začala plynúť v mesiaci jún 2015, kedy došlo k preplateniu istiny splátkami žalobcu a uplynula v júni 2017. Objektívna premlčacia lehota uplynula v júni 2018. Žalobca podal žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.499,38 Eur na súd prvej inštancie dňa 02.05.2019, po uplynutí ako subjektívnej, tak aj objektívnej premlčacej doby.

16. Vo vzťahu k námietke žalobcu, že v danej veci mala plynúť 10-ročná objektívna premlčacia lehota, odvolací súd poukazuje na to, že v predmetnom konaní nebolo preukázané, že žalovaný pri uzatváraní vedel, že spôsobuje bezdôvodné obohatenie a takýto následok (bezdôvodné obohatenie) chcel spôsobiť, t. j. že uzatváral zmluvu so žalobcom s tým, že chcel získať bezdôvodné obohatenie (priamy úmysel), alebo bol aspoň s takýmto následkom uzrozumený (nepriamy úmysel).

17. V desaťročnej premlčacej dobe sa v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bolo bezdôvodné obohatenie získané úmyselne. Úmysel, či už priamy alebo nepriamy, musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačí teda, keď povinný získal bezdôvodné obohatenie neúmyselne a potom by si ho úmyselne ponechal. Ak nie sú splnené podmienky

na desaťročnú premlčaciu dobu, platí trojročná objektívna premlčacia doba, a to aj v prípade, keď povinný získanie bezdôvodného obohatenia vôbec nezavinil, nakoľko zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je zodpovednosťou objektívnou. Občiansky zákonník napriek tomu, že vymedzuje vo svojich ustanoveniach úmyselné bezdôvodné obohatenie, podstatu úmyselného konania nevymedzuje, preto sa pri skúmaní konajúcej osoby vychádza z právnej úpravy zavinenia obsiahnutej v trestnom práve. Zavinenie je založené na dvoch zložkách, a to vedomostnej a vôľovej. Pri úmyselnom zavinení je zastúpená tak vedomostná ako aj vôľová zložka. Pri nedbanlivosti je daná len vedomostná zložka.

18. V danej veci sa odvolací súd nestotožňuje s názorom žalobcu, že na strane žalovaného došlo k vzniku úmyselného bezdôvodného obohatenia, v dôsledku čoho by sa trojročná objektívna premlčacia doba predĺžila na 10 rokov odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo. Napriek argumentácii žalobcu, odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že v postupe žalovaného pri uzatváraní zmlúv o úvere nemožno vidieť úmyselné bezdôvodné obohatenie, ktorá okolnosť by mala vplyv na dĺžku objektívnej premlčacej doby. Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno uvažovať o tom, že by žalovaný úmyselne uzatváral neplatné zmluvy, a že jeho konanie bolo zamerané výlučne na získanie bezdôvodného obohatenia z neplatného právneho úkonu. Takýto záver z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie nevyplýval. Úmysel predstavuje vnútorný vzťah konajúcej osoby k zamýšľanému následku založený tak na vedomostnej, ako aj vôľovej zložke. Záujmom žalovaného pri poskytovaní úverov je získanie odplaty za poskytnutie úveru, preto je možné dospieť k záveru, že aj v tejto veci mal žalovaný záujem žalobcovi poskytnúť riadny úver za odplatu. Pokiaľ poskytnutá zmluva o úvere vykazovala nedostatky, aj keby žalovaný vedel o týchto nedostatkoch zmluvy, jeho vôľa smerovala k zachovaniu platnosti predmetnej zmluvy. Nie je tak možné dospieť k záveru, že by žalovaný mal, či už priamy (vedel a chcel spôsobiť bezdôvodné obohatenie), alebo nepriamy úmysel (vedel a bol uzročený s tým, že môže spôsobiť bezdôvodné obohatenie) bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu.

19. Odvolací súd má za to, že na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv. V rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/238/2017 zo dňa 18. 10. 2018 Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax, týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch, samé osebe nemôže bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa). Povinnosťou je teda skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia, aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu.

20. S namietaným spočítaním premlčacej doby v zmysle ust. § 112 Obč. zák. podľa žalobcu počas rozhodcovského konania sa súd prvej inštancie dôsledne a správne vypořiadal v odôvodnení rozsudku, na ktoré odôvodnenie odvolací súd odkazuje. Podstatnou je skutočnosť, že ak žalovaný uplatnil svoje právo na rozhodcovskom súde, ktorý nemal právomoc vydať rozsudok v dôsledku neplatnej rozhodcovskej doložky, nejde o uplatnenie práva u príslušného orgánu, a tým nie je splnená podmienka uvedená v ust. § 112 Obč. zák.

Neprijateľná rozhodcovská doložka ako každá neprijateľná zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky preto odporuje dobrým mravom a rozhodcovský súd odvodzoval svoju právomoc od neprijateľnej rozhodcovskej doložky. Pretože rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, je v zmysle Občianskeho zákonníka neplatná a nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu v danej veci konať a rozhodnúť. Inak povedané, predmetný rozhodcovský súd nebol príslušným orgánom na prejednanie a rozhodovanie danej veci. V dôsledku toho podaním návrhu na začatie konania na tento orgán ani pokračovaním v začatom konaní nemohlo dôjsť k zastaveniu - spočítaniu danej premlčacej doby.

21. Na základe uvedeného je teda potrebné konštatovať, že keď žalovaný uplatnil svoj nárok na rozhodcovskom súde na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, neuplatnil svoj nárok na príslušnom orgáne, v dôsledku čoho ani nemohla počas konania na tomto orgáne spočítavať premlčacia doba.

22. Ďalej sa odvolací súd v danej veci stotožnil aj s názorom súdu prvej inštancie, pokiaľ tento dospel k záveru, že neboli splnené podmienky v zmysle § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa na to, aby mohol priznať nárok žalobcovi na primerané finančné zadosťučinenie. Predmetné ustanovenie upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sa úspešne uplatňuje porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto práva a povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Bez právneho významu je, či ujma skutočne spotrebiteľovi vznikla.

23. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

24. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

25. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, aj sankčnú tak, aby bol dodávateľ dostatočne odradený od získavania plnení vyplývajúcich z neprijateľných zmluvných dojednaní, a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí.

26. Ako je zřejmé z uvedeného, vyžaduje sa, aby si spotrebiteľ uplatnil svoje práva na súde a bol úspešný. Nie je preto možné uzavrieť, že je v danej veci splnený základný predpoklad pre priznanie nároku žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie, a to úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti voči žalovanému ako dodávateľovi. Samotný výsledok sporu - zamietnutie žaloby z dôvodu uplynutia premičacej lehoty nemožno považovať za úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinností spotrebiteľom. Preto aj odvolací súd dospel k záveru, že nárok uplatnený žalobcom podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. nie je uplatnený dôvodne.

27. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne a právne správny potvrdil.

28. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní vznikol nárok na náhradu trov konania úspešnému žalovanému, preto mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100%, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, vydaným súdnym úradníkom (§ 262 ods. 2 CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne v pomere hlasov tri ku nule.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) :

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)
 - dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)
 - dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)
 - dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)
 - v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)
 - dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).